

DJO Koivu Virpi(OM)

08.12.2020
JULKINEN

Asia

EU:n yleinen tietosuoja-asetus; vakiomuotoisia sopimuslausekkeitä koskevat täytäntöönpanopäätökset

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio julkaisi 19.11.2020 kaksi vakiomuotoisia sopimuslausekkeitä koskevaa täytäntöönpanopäätöksen luonnosta, joista toinen koskee rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän välisiä sopimuksia ja toinen tiedonsiirtoja kolmansiin maihin. Täytäntöönpanopäätökset perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/2018 (EU:n yleinen tietosuoja-asetus) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2018/1725 (toimielinten tietosuoja-asetus).

Päätösluonnokset on annettu yleisen tietosuoja-asetuksen 93 artiklalla perustetun komitologia-komitean tiedoksi 2.12.2020. Komitea kävi päätösluonnoksista ensimmäisen alustavan näkemystenvaihdon 16.12.2020. Komitean lausunnon antamisen aikataulu on vielä epävarma. Euroopan tietosuojavaltuutetulta ja Euroopan tietosuojaneuvostolta on pyydetty yhteinen lausunto 15.1.2021 mennessä.

Päätösluonnoksia koskeva sidosryhmien julkinen kuuleminen päättyi 10.12.2020.

Komissio hyväksyy vakiolausekkeitä koskevat täytäntöönpanopäätökset komitologia-asetuksen mukaista komiteaa kuultuaan.

Suomen kanta

Suomi katsoo, että henkilötietojen suojan ja tietosuoja-asetuksen mukaisten rekisteröidyn oikeuksien toteutumisen kannalta on tärkeää, että tietosuoja-asetuksessa ja toimielinten tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuja rekisterinpitäjien ja henkilötietojen käsittelijöiden välisiä sopimuksia varten hyväksytään vakiosopimuslausekkeet. Nämä vakiosopimuslausekkeet olisivat uusia, ja niiden voidaan arvioida vaikuttavan myönteisesti käsittelijäsopimusten yhtenäisyyteen ja oikeusvarmuuteen EU:n laajuisesti. Suomi pitää perusteltuna komission ehdotuksen mukaisesti, että samojen vakiolausekkeiden olisi koskettava käsittelijäsopimuksia riippumatta siitä, kumman asetuksen mukaisesta rekisterinpitäjästä on kyse, huomioiden tietosuoja-asetuksen ja toimielinten tietosuoja-asetuksen sisällöllisen vastaavuuden.

Suomi katsoo, että tietosuoja-asetuksen asianmukaisen soveltamisen kannalta henkilötietojen siirtoja kolmansiin maihin koskevat vakiomuotoiset sopimuslausekkeet on syytä päivittää, ottaen huomioon, että tietosuojan riittävyttä koskevia päätöksiä on toistaiseksi annettu tietosuoja-asetuksen nojalla vain yksi. Voimassa olevat vakiomuotoiset sopimuslausekkeet on hyväksytty kumotun direktiivin 95/46/EY nojalla, eivätkä ne kaikilta osin vastaa tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Päivitetyissä vakiosopimuslausekkeissa olisi syytä varmistaa, että tietosuojan osalta huomioidaan vähimmäisvaatimukset, jotka ilmenevät EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännöstä.

Täytäntöönpanoluonnosten käsittelyn yhteydessä komiteassa on tärkeää kiinnittää huomiota mahdollisiin julkisen kuulemisen yhteydessä esiin nostettuihin seikkoihin. Suomi pitää erityisen tärkeänä, että Euroopan tietosuojaneuvoston esiin nostamat kysymykset, jotka liittyvät kansainvälisiin tiedonsiirtoihin, otetaan asianmukaisesti huomioon komitean lausuntoa valmisteltaessa.

Pääasiallinen sisältö

Nyt käsittelyssä olevilla päätösluonnoksilla tehostetaan tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanoa. Tietosuoja-asetus sisältää välineitä ja toimia, joilla voidaan tukea rekisterinpitäjiä ja henkilötietojen käsittelijöitä asetuksen edellyttämän henkilötietojen suojan takaamiseksi. Vakiosopimuslausekkeet ovat yksi asetuksen mukaisista välineistä. Komission julkaisemat luonnokset vakiosopimuslausekkeiksi koskevat rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän välisiä sopimuksia (artikla 28) ja henkilötietojen siirtoja kolmansiin maihin (artikla 46).

Vakiolausekkeet koskien käsittelijäsopimusta (artikla 28)

Tietosuoja-asetuksessa säädetään rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän velvollisuuksista. Asetuksen 28 artiklassa säädetään henkilötietojen käsittelijästä, joka tarkoittaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun. Artiklan 3 ja 4 kohta sisältää säännökset, jotka koskevat sopimusta tai muuta unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaista oikeudellista asiakirjaa, joka sitoo henkilötietojen käsittelijää suhteessa rekisterinpitäjään. Vastaavat säännökset sisältyvät toimielinten tietosuoja-asetuksen 29 artiklaan. Tietosuoja-asetuksen 28 artiklan 7 kohdan mukaan komissio voi laatia vakiosopimuslausekkeita tämän artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja seikkoja varten ja 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Tämä toimivaltuus sisältyy myös toimielinten tietosuoja-asetuksen 29 artiklan 7 kohtaan.

Rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän käsitteillä on keskeinen merkitys tietosuoja-asetuksen ja toimielinten tietosuoja-asetuksen soveltamisessa. Komissio ehdottaa, että samojen vakiolausekkeiden olisi koskettava käsittelijäsopimuksia kummankin asetuksen soveltamistilanteissa. Perusteluna tälle on, että unionin lainsäädännön vaatimuksia tulisi soveltaa johdonmukaisesti riippumatta siitä, kumman asetuksen mukaisesta rekisterinpitäjästä on kyse. Rekisterinpitäjien olisi käytettävä vain sellaisia henkilötietojen käsittelijöitä, jotka tarjoavat riittävät takeet tietosuojalainsäädännön noudattamisesta, mukaan lukien henkilötietojen tietoturvasuojat. Henkilötietojen käsittelijän kanssa tehtävän sopimuksen tai muun henkilötietojen käsittelijää sitovan unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan oikeudellisen asiakirjan olisi täytettävä tietosuoja-asetuksen 28 artiklan 3 ja

4 kohdan tai toimielinten tietosuojasetuksen 29 artiklan 3 ja 4 kohdan vaatimukset. Sopimuksen tai oikeudellisen asiakirjan tulisi olla kirjallinen.

Rekisterinpitäjä ja henkilötietojen käsittelijä voisivat sisällyttää vakiomuotoiset sopimuslausekkeet kattavampaan sopimukseen tai liittää niihin muita lausekkeitä tai ylimääräisiä suojatoimia, edellyttäen, että ne eivät ole ristiriidassa vakiomuotoisten sopimuslausekkeiden kanssa eivätkä vaaranna rekisteröityjen perusoikeuksien suojaa. Vakiomuotoiset sopimuslausekkeet eivät myöskään vaikuttaisi muihin rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän sopimusvelvoitteisiin. Vakiomuotoiset sopimuslausekkeet voivat sisältää sekä käsittelyn sisältöä että menettelyjä koskevia takeita. Komissio arvioi vakiomuotoisten sopimuslausekkeiden soveltamista kaikkien käytettävissä olevien tietojen perusteella osana tietosuojasetuksen 97 artiklan mukaista arviointia.

Päätösehdotuksen liite sisältää vakiomuotoiset sopimuslausekkeet, joissa täsmennetään rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän velvollisuudet sopimuksen osapuolina. Henkilötietojen käsittelijällä on velvollisuus noudattaa rekisterinpitäjän ohjeita. Henkilötietojen käsittelijällä olisi henkilötietojen käyttötarkoitussidonnaisuuteen, poistamiseen, tietoturvaluuteen ja dokumentointiin liittyviä velvoitteita, sekä erityisten henkilötietoryhmien käsittelyyn liittyviä velvoitteita. Vakiolausekkeissa täsmennettäisiin myös alihankkijoiden käyttöön liittyvät edellytykset ja kansainvälisiin henkilötietojen siirtoihin liittyvät velvoitteet. Vakiolausekkeissa olisi lisäksi rekisteröidyn oikeuksiin ja henkilötietojen tietoturvaloukkauksiin liittyviä täsmennyksiä suhteessa tietosuojasetukseen ja toimielinten tietosuojasetukseen. Lisäksi liitteeseen sisältyvät sopimusten irtisanomista koskevat mallilausekkeet sekä sopimukseen liitettävät mallit käsiteltävien henkilötietojen kuvauksista ja teknisistä ja organisatorisista täsmennyksistä.

Vakiolausekkeet siirroista kolmansiin maihin (artikla 46)

Henkilötietoja siirrettäessä EU:sta kolmansiin maihin sovelletaan tietosuojasetuksen V lukua, joka sisältää erilaisia tiedonsiirtomekanismeja tietosuojan varmistamiseksi henkilötietojen kansainvälisissä siirroissa. Yksi niistä on siirto asianmukaisia suojatoimia soveltaen 46 artiklan mukaisesti. Tietosuojasetuksen 46 artiklan 1 kohdan mukaisesti rekisterinpitäjä voi silloin, kun Euroopan komissio ei ole hyväksynyt täytäntöönpanopäätöstä kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön tietosuojan tason riittävydestä asetuksen 45 artiklan 3 kohdan mukaisesti, siirtää henkilötietoja kolmanteen maahan vain asianmukaisten suojatoimien perusteella edellyttäen, että rekisteröidyn käytettävissä ovat tehokkaat oikeussuojakeinot. Komissio hyväksyy vakiosopimuslausekkeet tietosuojasetuksen 46 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti.

Komission täytäntöönpanopäätösluonnoksen liitteessä olevat vakiomuotoiset sopimuslausekkeet ovat henkilötietojen siirtoihin sovellettavia asianmukaisia suojatoimia. Niitä voidaan soveltaa, kun tietosuojasetuksessa tarkoitettu rekisterinpitäjä tai henkilötietojen käsittelijä siirtää henkilötietoja kolmannessa maassa olevalle rekisterinpitäjälle, henkilötietojen käsittelijälle tai henkilötietojen käsittelijän käyttämälle muulle käsittelijälle (alihankkija) (1 artiklan 1 kohta). Komission päätösluonnoksen mukaan vakiosopimuslausekkeisiin sisältyy myös oikeuksia ja velvoitteita, jotka koskevat rekisterinpitäjiä ja henkilötietojen käsittelijöitä 28 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa asioissa siltä osin kuin on kyse henkilötietojen siirroista rekisterinpitäjältä henkilötietojen käsittelijälle tai henkilötietojen käsittelijältä alikäsittelijälle. (1 artiklan 2 kohta) Täytäntöönpanopäätöksellä ei kuitenkaan olisi

vaikutusta tietoja siirtävän rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän velvoitteisiin eikä rekisteröidyn oikeuksiin, jotka perustuvat tietosuoja-asetukseen. (2 artikla)

Komission päätösluonnokseen sisältyy myös jäsenvaltiolle asetettava velvollisuus ilmoittaa komissiolle, jos sen valvontaviranomainen käyttää korjaavia toimivaltuuksiaan tietosuoja-asetuksen 58 artiklassa tarkoitettussa tilanteessa, jossa tietojen vastaanottajaa sitovat sellaiset tiedonsiirron kohdemaan säännökset, jotka estävät sitä noudattamasta liitteessä olevia vakiosopimuslausekkeita, ja tämä johtaa henkilötietojen siirtämisen keskeyttämiseen kyseessä olevaan kolmanteen maahan vakiosopimuslausekkeiden perusteella. Komissio ilmoittaa asiasta muille jäsenvaltioille. (3 artikla)

Päätösluonnoksen mukaan komissio arvioi liitteeseen sisältyvien vakiosopimuslausekkeiden soveltamista kaikkien saatavilla olevien tietojen perusteella osana tietosuoja-asetuksen 97 artiklan mukaista säännöllistä arviointia. (4 artikla)
 Täytäntöönpanopäätöksen voimaantulosta säädetään 5 artiklassa.
 Täytäntöönpanopäätöksellä kumotaan päätös 2001/497/EY ja päätös 2010/87/EY.
 Rekisterinpitäjät ja henkilötietojen käsittelijät voivat kuitenkin soveltaa voimassa olevia vakiosopimuslausekkeita koskevia päätöksiä vuoden ajan ehdotetun täytäntöönpanopäätöksen voimaantulosta, jollei ne sisältävää sopimusta muuteta ennen sitä. Rekisterinpitäjien on kuitenkin tästä huolimatta varmistettava tarvittavat asianmukaiset suojatoimet tietosuoja-asetuksen 46 artiklan 1 kohdan mukaisesti. (6 artikla)

Liitteessä täsmennetään lausekkeiden tarkoitus ja soveltamisala sekä poikkeukset lausekkeisiin, joihin rekisteröidyt voivat vedota henkilötietojen siirtäjää ja vastaanottajaa kohtaan. Liitteeseen sisältyy yleisesti sovellettavia lausekkeita sekä eri tyyppiisiin tiedonsiirtotilanteisiin liittyviä vaihtoehtoisia lausekkeita, jotka mahdollistavat rekisterinpitäjää ja henkilötietojen käsittelijää koskevien velvoitteiden mukauttamisen näiden roolin ja tehtävien sekä henkilötietojen käsittelytilanteen mukaan. Myös uusien rekisterinpitäjien ja henkilötietojen käsittelijöiden olisi mahdollista liittyä lausekkeiden soveltajiin, jos ne sisältävää sopimusta muutetaan.

Tarkoituksena on, että liitteen sisältämät vakiosopimuslausekkeet varmistaisivat, että niiden perusteella siirrettäville henkilötiedoille annetaan oleellisesti vastaava suojan taso kuin niille taataan unionin alueella. Rekisteröidyillä tulisi olla pääsy lausekkeisiin ja näitä olisi informoitava erityisesti muutoksista, jotka koskevat henkilötietojen siirtojen tarkoituksia ja vastaanottajia. Tietojen siirtäminen edelleen muissa kolmansissa maissa oleville vastaanottajille olisi sallittua vain, jos myös tämä vastaanottaja noudattaa vakiolausekkeita, jos tietosuojan jatkuvuus varmistetaan muutoin tai jos rekisteröity on antanut tietojen siirrolle nimenomaisen suostumuksensa. Rekisteröidyt voisivat vedota vakiolausekkeisiin eräitä liitteessä täsmennettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Vakiomuotoisissa lausekkeissa määritetään yleiset tietosuoja koskevat takeet, mukaan lukien henkilötietojen käyttötarkoitussidonnaisuuden vaatimus, henkilötietojen käsittelyn läpinäkyvyyttä koskevat vaatimus, henkilötietojen täsmällisyysvaatimus ja minimointiperiaate, säilyttämisen rajoittamista koskeva vaatimus, tietoturvallisuutta koskevat vaatimukset, erityisten henkilötietoryhmien käsittelyyn liittyvät vaatimukset, henkilötietojen edelleen siirtoja koskevat periaatteet, tietojen siirtäjän (rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän) vastuu sekä dokumentointivelvollisuudet.

Vakiolausekkeissa täsmennetään myös, että vakiolausekkeitä noudattavien osapuolten on varmistuttava siitä, että paikallinen lainsäädäntö ei ole ristiriidassa vakiolausekkeiden vaatimusten kanssa ja että lainsäädäntö kunnioittaa perusoikeuksien keskeistä sisältöä ja on oikeasuhteista tietosuoja-asetuksen 23 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Tämän tulee koskea henkilötietojen siirtojen luonnetta, tiedonsiirtoihin erityisesti sovellettavia kolmannen maan säännöksiä, mukaan lukien viranomaisten tietoon pääsy, sekä mahdollisesti lausekkeiden lisäksi sovellettavia suojatoimia. Tietojen siirtäjille ja vastaanottajille asetetaan myös informointi- ja ilmoitusvelvoitteita. Tällaisia velvoitteita asetetaan myös viranomaisten tietopyyntöjen osalta, minkä lisäksi tietojen vastaanottajalla on velvollisuus arvioida tietopyyntöjen lainmukaisuutta. Tietojen vastaanottajan on myös dokumentoitava tietoihin kohdistuvat viranomaisten pyynnöt.

Vakiolausekkeisiin sisältyvät lisäksi alihankkijoita koskevat vaatimukset, ja niissä täsmennetään rekisteröidyn oikeudet vaihtoehtoisissa tiedonsiirtotilanteissa, sekä vaatimukset, jotka koskevat rekisteröidyn pyyntöjä ja valituksia. Rekisteröityä on vakiolausekkeiden mukaan informoitava käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista. Vakiolausekkeissa täsmennetään myös vahingonkorvausvastuu erilaisissa tiedonsiirtotilanteissa, mukaan lukien osapuolten keskinäinen vahingonkorvausvastuu ja vastuu rekisteröityä kohtaan, sekä toimivaltainen valvontaviranomainen. Vakiomuotoisissa sopimuslausekkeissa on myös mallilausekkeet, jotka koskevat tilanteita, joissa lausekkeitä ei pystytä noudattamaan tai ne irtisanotaan.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän välistä sopimusta koskevista vakiolausekkeista hyväksyttävän päätöksen oikeusperusta on tietosuoja-asetuksen 28 artiklan 7 kohta, jonka mukaan komissio voi laatia vakiosopimuslausekkeitä tämän artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja seikkoja varten ja 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen, sekä vastaavasti toimielinten tietosuoja-asetuksen 29 artiklan 7 kohta.

Tiedonsiirtoja kolmansiin maihin koskevista vakiolausekkeista hyväksyttävän päätöksen oikeusperustana on tietosuoja-asetuksen 46 artiklan 2 kohdan c alakohta, jonka mukaan komission 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen antamat tietosuoja koskevat vakiolausekkeet voivat olla asianmukainen suojatoimi, jonka perusteella rekisterinpitäjä tai henkilötietojen käsittelijä voi siirtää henkilötietoja kolmanteen maahan tai kansainväliselle järjestölle. Komissio on lisäksi ottanut huomioon tietosuoja-asetuksen 28 artiklan 3 ja 4 kohdan.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään ns. komitologia-asetuksessa (EU) N:o 182/2011 säädettyä tarkastelumenettelyä noudattaen. Komissio antaa vakiomuotoisia sopimuslausekkeitä koskevan päätösehdotuksen. Euroopan tietosuojaneuvosto antaa päätösehdotuksesta lausunnon, minkä jälkeen ehdotusta käsitellään jäsenvaltioiden edustajien muodostamassa komiteassa. Tämän jälkeen komissio tekee päätöksen komitologia-asetuksen mukaisesti.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Perusmuistio on käsitelty oikeudelliset kysymykset – jaoston (EU35) sekä viestintäjaoston (EU19) kirjallisessa menettelyssä 11.-14.12.2020.

Eduskuntakäsittely

Eduskunnalle on annettu selvitys komission tiedonannosta, jotka koskevat yleisen tietosuoja-asetuksen arviointia ja uudelleentarkastelua (E 97/2020 vp). Komissio ilmoitti tietosuoja-asetuksen 97 artiklaan perustuvassa tiedonannossaan aikovansa laatia vakiosopimuslausekkeet sekä kansainvälisiä tiedonsiirtoja että rekisterinpitäjän ja tietojen käsittelijän välistä suhdetta varten. Vakiolausekkeiden arviointi tulee jatkossa olemaan osa tietosuoja-asetuksen 97 artiklan mukaista arviointia.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Tietosuoja laki (1050/2018) ja laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä (1054/2018) tulivat voimaan 1.1.2019.

Ahvenanmaan maakunnan ja kuntien viranomaisten hallussa olevien henkilötietojen suoja on Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 19 §:ssä tarkoitetussa maakuntalakien lainsäädäntövalvonnassa katsottu itsehallintolain 18 §:n 1 ja 4 kohdan nojalla kuuluvan maakunnan lainsäädäntövaltaan. Yleinen tietosuoja-asetus koskee Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia asioita siltä osin kuin asetuksessa tarkoitettu henkilötietojen suoja liittyy itsehallintolain 18 §:n 1 ja 4 kohdassa mainittuihin asioihin ja toimialoihin.

Taloudelliset vaikutukset

Tietosuoja-asetuksen tarkoituksena on muun muassa tukea talousunionin kehittämistä sekä taloudellista ja sosiaalista edistystä, talouksien lujittamista ja lähentämistä sisämarkkinoilla. Henkilötietojen siirrot unionin ulkopuolisiin maihin, kansainvälisiin järjestöihin ja niistä unioniin ovat tarpeen kansainvälisen kaupan ja yhteistyön kehittämiseksi. Komissio ei ole arvioinut erikseen täytäntöönpanopäätösten mahdollisia taloudellisia vaikutuksia.

Henkilötietojen siirtoa kolmansiin maihin koskevat vakiosopimuslausekkeet ovat komission tietojen mukaan ylivoimaisesti eniten käytetty tiedonsiirtomekanismi, joten vakiosopimuslausekkeiden päivittämisellä vastaamaan tietosuoja-asetuksen vaatimuksia voidaan arvioida olevan myönteisiä vaikutuksia yritysten näkökulmasta. Ne tarjoavat oikeudelliset puitteet helpottamaan yritysten ja muiden toimijoiden kansainväliselle toiminnalle henkilötietojen siirron osalta.

Käsittelijäsopimuksia koskevilla vakiosopimuslausekkeilla tuetaan rekisterinpitäjien ja henkilötietojen käsittelijöiden välisistä tietosuoja-asetuksen mukaisista velvollisuuksista sopimista. Tällä voidaan arvioida olevan myönteisiä vaikutuksia toimijoille.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Euroopan tietosuojaneuvosto ja Euroopan tietosuojavaltuutettu antavat täytäntöönpanopäätösten luonnoksia koskevan lausunnon 15.1.2021 mennessä.

Komissio antoi 24.6.2020 tiedonannon ”Tietosuojasäännöt kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien ja EU:n digitaalisen muutoksen edistäjänä – yleistä tietosuojasetusta sovellettu kaksi vuotta”. Tiedonanto sisältää komission ensimmäisen kertomuksen yleisen tietuoja-asetuksen (EU 2016/679) arvioinnista ja uudelleentarkastelusta, jota edellytetään yleisen tietuoja-asetuksen 97 artiklassa. Vakiolausekkeita koskevat päätösehdotukset ovat osa toimenpiteitä, joiden avulla komissiolla on tarkoitus tukea erityisesti pieniä ja keskisuuria yrityksiä tietuoja-asetuksen soveltamisessa. Tietuoja-asetus tarjoaa useita välineitä, kuten käytäntösääntöjä, sertifiointimekanismeja ja vakiosopimuslausekkeita, joiden avulla yritysten ja organisaatioiden on helpompi osoittaa noudattavansa tietosuojasääntöjä. Näitä välineitä tulisi komission mukaan hyödyntää kaikilta osin.

Unionin tuomioistuin on 16.7.2020 antanut tuomion asiassa C-311/18 (Data Protection Commissioner v Facebook Ireland Limited, Maximillian Schrems). Tuomiossaan unionin tuomioistuin totesi EU:n ja Yhdysvaltojen välisen Privacy Shield -järjestelyn tarjoaman tietosuojan tason riittävydestä 12.7.2016 annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2016/1250 pätemättömäksi. Lisäksi tuomioistuin ottaa tuomiossa kantaa seikkoihin, joita tulee huomioida käytettäessä vakiosopimuslausekkeita henkilötietojen siirtojen perusteena kolmansiin maihin. Tuomioistuin kuitenkin pysytti voimassa kumotun direktiivin nojalla annetut vakiosopimuslausekkeet.

Euroopan tietosuojaneuvosto on hyväksynyt täydentäviä suojatoimia koskevat suositukset (01/2020) 10.11.2020. Suosituksilla autetaan rekisterinpitäjiä ja henkilötietojen käsittelijöitä ottamaan käyttöön asianmukaisia suojatoimenpiteitä riittävän tietosuojan varmistamiseksi, kun henkilötietoja siirretään kolmansiin maihin. Jos vakiolausekkeisiin tai muihin siirtovälineisiin sisältyvät suojatoimet eivät ole riittäviä, voidaan lisäksi soveltaa täydentäviä suojatoimia.

Asiakirjat

Komission päätösluonnokset:

Vakiolausekkeet siirroista kolmansiin maihin (46 artikla):
<https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12741-Commission-Implementing-Decision-on-standard-contractual-clauses-for-the-transfer-of-personal-data-to-third-countries>

Vakiolausekkeet rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän välisistä sopimuksista (28 artikla):
<https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12740-Commission-Implementing-Decision-on-standard-contractual-clauses-between-controllers-and-processors-located-in-the-EU>

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu (OM), virpi.koivu@om.fi, p. 02951 50071

EUTORI-tunnus**Liitteet**

Viite OM2020-00328

Asiasanat Hoitaa	tietosuoja OM
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, PLM, SM, STM, UM, VM, VNK
